

Thế Giới Chợ Trời Những Năm Trước Năm 1975 Tại Saigon.

Caroline Thanh Hương

Hàng hoá ở đây không được chính thức nhập cảng mà đến từ các nguồn khác nhau, có những món hàng từ Trung Quốc, Cambodge, đồ Mỹ viện trợ hay đồ người ta túng tiền mang đi cầm bán. Người qua lại thì đông như kiến và bày bán nơi đây có những gian hàng chính thức và những gian hàng không chính thức. Người ta có thể tìm mua được những quyển tiểu thuyết, sách báo đủ loại, từ loại sách cho con nít với những quyển sách bỏ túi thật dễ thương đến những cuốn Playboy mà khó thoát khỏi cặp mắt người qua lại.

Thời đó báo chí mới, cũ chen kẻ nhau hay ta cũng có thể tìm mua trong những nhà sách sang hơn như nhà sách Khai Trí hay tiệm bán sách nhập cảng từ nước ngoài vào... tôi không còn nhớ tên tiệm sách, nhưng rất thích đến nơi này với ba má tôi để có những magazine như Jour De France, Cosmopolitain, có những cô minh tinh rất đẹp. Tiệm này rất mát mẻ, tôi không nhớ có để máy lạnh hay không, nhưng không gian thì mờ ảo, yên tĩnh cho người ta được tham khảo thật thoải mái..

Nếu đặt chân đến khu này xong, khi ra về, chúng ta có thể đi ngang 1 tiệm kem đông người lúc nào cũng như mời mọc... Tính tôi muôn thuà là thích ăn hàng, cho nên chỗ nào có tiệm ngon thì tôi ghi lại để hôm nào rủ cậu tôi bao tôi đi ăn kem.

Hàng hóa bày bán theo vỉa hè thường là những món được bán không có hóa đơn, không có bảo hiểm thời hạn xài được bao lâu, chúng ta vừa ý thì mua, không thì thôi, nhưng thường thì rất bền so với bây giờ, hàng càng bảo hiểm thì gần tới ngày hết bảo hiểm là hư ngay. Tuy vậy, có những món đồ ăn hay đồ xài không cần ra ngoại quốc mới mua được mà chỉ cần có tiền thì mua tiền cũng được. Thuốc lá nhập cảng không chính thức được bày bán và thời đó, người dân vẫn có tiền mua nguyên bao mà hút, loại Salem, Craven A, dài ngắn, cigare ... Sau này, người ghiền thuốc sẽ không bao giờ đủ tiền mua nguyên gói thuốc nữa, mà chỉ mua vài điếu, khi hút hết sẽ tính sau.

Gọi là "chợ đen" vì hàng chục gian hàng nơi đây đều bán "hàng PX Mỹ" - được tuồn ra lén lút từ các cửa hàng PX (Post Exchange, hệ thống phân phối hàng hóa dành cho quân đội Mỹ tại nhiều tỉnh thành miền Nam Việt Nam). Có những bạn hàng không bày bán những món hàng chợ có bất thường mà họ kiếm mỗi quen để mại hàng. Tôi còn nhớ, có khi ba tôi mang về nguyên caisse pomme rất thơm, thời đó pomme nhập cảng rất đắt, người thường có mua những trái cây đặc biệt này phải ra khu chợ Saigon mới có thứ trái cây nhập cảng được chùi bóng loáng chưng trên kệ, khác với trái cây quê mình thì phải loại thật tốt mới được bày bán nơi đây.

Trước năm 1975, vỉa hè đại lộ Lê Lợi gần khu vực Thương xá Tax.

Tôi còn nhớ trước cửa trường học của tôi thời đó, có 1 bà chuyên bán hàng vặt, bánh trái đủ loại. Tôi thì chỉ thích nhất là những khoanh chocolat noisette gói giấy bạc không có hình chụp trong phần ăn của quân đội Mỹ, tôi thường đón hay dặn những món này vì ít trẻ để ý đến nó. Thức ăn trong 1 hộp lon nhỏ nhỏ, nó còn có vài cái bánh biscuit thơm phức, hay đôi khi là những lon fruit cocktail vừa đủ cho 1 người làm món dessert.

Giá cả các mặt hàng ở chợ đen rẻ hơn nhiều so với các cửa hàng thông thường, và nhiều mặt hàng ở đây không thể tìm thấy ở bất cứ nơi nào khác của Sài Gòn. Hàng hoá bày bán thời này tuy có nhiều, nhưng người dân thường không thích mua xài, vì nó tương đối cũng đắt hơn hàng trong nước, về chất lượng thì tốt hơn nhiều, nhưng lương công chức thì không thể mua được những thứ này hoặc không có giờ để ý đến chúng.

Thời đó, thỉnh thoảng mới có những món hàng không xài được là xăng máy bay thì không đổ được cho các loại xe nhà hay xe gắn máy, dầu ăn có khi là dầu gĩa, nhưng thường hay được mời mua hay pha trộn, bán lén, gây thiệt hại nhân mạng. Khi đó, báo chí mới đăng lên trang một thì tôi mới còn nhớ đến ngày hôm nay. Ngoài những thứ giả mạo thật ít ỏi so với thời đại bây giờ, đồ hết hạn họ cho vào thùng rác thì thời đó, hình như chẳng ai để ý đến và hàng bán rất chạy, có khi tìm mua thêm thì không có nữa.

Đồ đặc xài rất ít bị hư, như nồi cơm điện những hiệu như National, nấu cơm rất ngon và rất bền, những châu bằng sứ của Miên, những đồ hộp thức ăn của Mỹ, mỹ phẩm của Nhật, Pháp tốt vô cùng. Ngày xưa đó, không khí những ngôi chợ này cũng không hỗn độn, tuy có tên là chợ đen hay chợ trời mà nó là sự trao đổi giữa người thừa đồ và kẻ chưa bao giờ bước chân ra ngoại quốc có được những món thông dụng hay được nếm

thử những món ăn bình dân ở xứ người qua phần lương thực của Mỹ.

Bài viết ngay trên máy có lẽ có nhiều sơ suất, nhưng tôi thường thấy cảnh sinh tình, nhớ đến đâu thì ghi lại đến đó, vì kỷ niệm ngày càng xa dần với phố cũ gần 40 năm chưa bao giờ quay lại nơi này. Anh chị nào muốn viết thêm hay thêm chi tiết về đề tài này, xin gửi đến tôi sẽ post tiếp theo hay làm 1 trang Blog khác cho bài của quý anh chị. Cảm ơn trước thật nhiều.

Caroline Thanh Hương
14 tháng giêng năm 2015